

ZPRAVODAJ

ČESKÉ KOORDINAČNÍ RADY
SPOLEČNOSTI PŘÁTEL NÁRODŮ VÝCHODU

Prosinec 2002

4

Letní ozdravné pobyty

Ani v letošním roce nebyly letní měsíce pro naši Společnost „okurkovou sezónou“. Zejména to platí pro šest okresních koordinačních rad, které se společně s ČKR podílely na přípravě a organizaci ozdravných pobytů pro děti z oblastí postižených černobylskou havárií. S využitím účelové dotace Ministerstva zdravotnictví ČR jsme k nám mohli pozvat pět ukrajinských skupin a 1 běloruskou skupinu dětí z rodin českých krajanů.

S pochopením jsme se setkali rovněž u některých českých obchodních společností, což umožnilo shromáždit prostředky k uspořádání dalších ozdravných pobytů pro ukrajinské a běloruské děti ze sociálně slabých vrstev, žijící v černobylské zóně. Dvou z nich se v létě

zúčastnily ukrajinské děti; z důvodu optimálního využití ozdravných zařízení pobývaly tyto dvě skupiny v České republice společně s dětmi krajanů.

Na prosinec, formou „vánoční školy v přírodě“, byl připraven třetí „sponzorský“ ozdravný pobyt – pro děti ze „sirotčích domovů“ v Bělorusku. V době, kdy vše již bylo připraveno a do začátku zbývalo deset dní, běloruská strana bohužel účast dětí odřekla. Ve velmi krátkém čase se nám však podařilo nabídnout účast na něm našim dětským domovům z oblastí postižených srpnovými povodněmi a uzpůsobit jeho program potřebám nového okruhu frekventantů. K podrobnostem se vrátíme v příštím čísle Zpravodaje.

Novou formou letních pobytů se letos poprvé stal edukační pobyt pro děti českých krajanů z Ukrajiny. Naše občanské sdružení ho uspořádalo z pověření a na základě účelové dotace Ministerstva zahraničních věcí ČR. Jestliže na ozdravné pobyty přijíždějí děti postižené černobylskou havárií s hlavním cílem posílit svůj oslabený imunitní systém, pak edukační pobyt byl určen pro děti českých krajanů žijící zejména v nezasazené krymské oblasti a jeho prioritou bylo přispět k posilování vztahu těchto dětí k České republice prostřednictvím autentického kontaktu se současným životem ČR, jejími občany, přírodními krásami, kulturou, historickými památkami, jakož i k prohloubení jejich konverzačních dovedností v českém jazyce.

V letním období (od 10. června do 8. září 2002) připravila a zajistila Společnost přátel národů východu tedy celkem osm ozdravných a jeden edukační pobyt, na které přijelo celkem 345 zahraničních účastníků, z toho 321 dětí a 24 pedagogů.

Výběr dětí podle stanovených kritérií na naši žádost opět zajišťovaly zastupitelské úřady ČR v Kyjevě a Minsku ve spolupráci s našimi krajanskými spolky a Černobylským fondem OSN.

Všechny pobyty byly opět třítydenní, konaly se v ekologicky čistých oblastech ČR (Jeseníky, Beskydy, Orlické hory a Brdy). S maximální péčí je zajišťovaly pověřené OKR, konkrétní

(Pokračování na str. 4)

Jednala ČKR SPNV

Ke svému zasedání se sešla 9. prosince 2002 Česká koordinační rada Společnosti přátel národů východu. Schválila plán aktivit ČKR na rok 2003 (publikujeme v čísle) a doporučila organizačním jednotkám Společnosti využít obsažených námětů s přihlédnutím ke konkrétním podmínkám pro vlastní činnost. Po vyslechnutí stanoviska Revizní komise byl dále schválen rozpočet ČKR na rok 2003.

ČKR projednala rovněž výsledky hlavních aktivit pořádaných Společností ve druhém pololetí (informace o nich postupně přinášíme ve Zpravodaji). ČKR při té příležitosti ocenila podíl všech funkcionářů i partnerů, kteří přispěli k úspěšné realizaci ozdravných pobytů pro děti z oblastí postižených černobylskou havárií, Mezinárodní přehlídky dětských pěveckých a tanečních souborů a k prezentaci Společnosti na Dnech české kultury v Ruské federaci, Mezinárodním puškinském festivalu v Moskvě a Mezinárodním festivalu lyrické písně v Doněcku. ČKR byla seznámena s postupem likvidace povodňových škod v sídle Společnosti a poděkovala všem pracovníkům, kteří se podílejí na zajištění těchto prací.

Na jednání ČKR navázal koncert uspořádaný u příležitosti 150. výročí úmrtí F. L. Čelakovského. Vystoupil na něm Soubor ruských lidových nástrojů Divo z Obminka a umělci Ruského hudebního salonu.

Mikoláš Aleš a Ohlasy písní ruských

V roce 2002 jsme si připomněli 150. výročí narození Mikoláše Aleše (1852–1913), českého malíře, kreslíře a ilustrátora.

Jestliže znalost ruského jazyka byla mezi českými literáty 19. století samozřejmostí, ruský uměli i mnozí výtvarníci. Aleš se učil ruský z ilustrované čítanky, miloval ruskou poezii, bylín, inspirovali jej pohádky s obrázky Vasněcova a Bilibina. A tak když jej na jaře roku 1883 doporučil redaktor nakladatelství R. Wiesner a spol., František Brožík (bratr malíře Václava), jako ilustrátora Čelakovského Ohlasů písní ruských Aleš bez váhání přijal. Dílo trvalé básnické hodnoty mu bylo výzvou k uplatnění výtvarných představ v uzavřeném a graficky pojatém celku. Ohlasy znal téměř celé nazpaměť a již 8. září téhož roku psal příteli Aloisovi Jiráskovi: „Ohlas písní ruských jsem dokončil, bude v celku 43 obrázků a obrázečků. Wiesner hledí, aby to co nejdříve vyšlo.“ Kniha byla vydána již v listopadu 1883, s vročením 1884 a o její grafické

podobě se v dobovém tisku psalo: „...v naší ozdobné literatuře není dosud téměř příkladu, že by se ilustrátor s tak jemným porozuměním vhloubal ve slovo básnickovo,“ jiný recenzent ovšem Alšovi prorokoval, že vý-

tvárné provedení „nedojde asi valné obliby, poněvadž nynější vkus vyžaduje kresbu drobnou provedenou a nejen pouhý náčrtek“. Po letech lze dát za pravdu K. B. Mádlvi, který o kresbách napsal: „Úkolem ilustrátora jest vždy ne tak úplně vyčerpání látky básnickou podávanou, nýbrž přispětii fantasii čtenářově pevným, krásným tvarem toliko ku pomoci.“ A tak Ohlasy písní ruských vyzdobené Mikolášem Alšem jsou naplněným souzvukem básníka a výtvarníka. jk

V Národním domě Na Vinohradech se dne 6. prosince 2002 uskutečnil 2. česko-ruský ples. Již v přímém přenosu vítal hosty Soubor ruských lidových nástrojů DIVO z Obninska. V předání pak přebíral hudební štafetu český K. O. Band. Úderem dvacáté hodiny zahájily ples fanfáry Orchestru Václava Hybše, po nichž vystoupil na pódiu Majakovského sálu Dívčí pěvecký soubor z Petrohradu. Jejich jemný, kultivovaný projev byl něžnou předehrou k slavnostnímu předtančení. Konferenciéři Irina Burcegová a Jiří Klapka si pohráli s česko-ruskými verši Alexandra Puškina: „*Ve dnech svých nerozvádžných přání já nevynechal žádný ples. Jsou pravým místem pro vyznání a pro psaníčka – ještě dnes.*“ A půvabné dívky a urostlí mládenci v do-

bových kostýmech z Tanečního klubu Lucerna dokonale dokreslili atmosféru Čajkovského valčíkem a polonézou z Evžena Oněgina. Po nich nastoupil Orchestr Václava Hybše se sólisty Martou Vančovou, Ivanou Zbořilovou a Pavlem Bartoněm a parket se zaplnil tančícími páry. V Raisově sále uváděl Jaroslav Suchánek

Česko-ruský ples

střídavě taneční orchestry K. O. Band a Mercury. Rozehráli tanečníci si mohli oddechnout při poslechové bločce Souboru ruských lidových nástrojů DIVO z Obninska, se zpěvačkou Ludmilou Muzalevovou i při vystoupení sólistů Ruského hudebního salonu Iriny Burcegové, Ji-

řího Klapky, Natálie a Alexandra Šonertových a Pavla Zacharova. Rovněž zaujala netradiční módní přehlídka Salonu Nari models a vyvrcholením večera bylo znamenité vystoupení Jitky Molavcové. Pro ty, kterým se ani po půlnoci nechtělo domů uspořádal diskotéku redaktor Českého rozhlasu Jiří Linka se zařazením věčně zelených ruských a světových melodií i nejnovějších hitů. Zbývá poděkovat organizátorům – Hospodářské komoře ČR, Velvyslanectví Ruské federace v ČR, Komoře pro hospodářské styky se SNS, Společnosti přátel národů východu, České asociaci rusistů i všem sponzorům a popřát jim i sobě, aby při organizaci 3. česko-ruského plesu měli stejně šťastnou ruku jako letos.

redakce

Z činnosti Společnosti v roce 2002

Z vystoupení úřadujícího místopředsedy ČKR SPNV Tomáše Lukavského na zasedání ČKR 9. 12. 2002:

V roce 2002 Společnost přátel národů východu zaměřila své aktivity především:

na podporu a iniciování partnerských kontaktů:

- za aktivní účasti SPNV pokračovala přímá spolupráce mezi městy Cheb a Nižní Tagil, Ostrava a Volgograd, Příbram a Čechov,
- ve spolupráci s Komorou pro hospodářské styky se SNS se SPNV podílela na navazování přímých kontaktů mezi obchodními společnostmi v ČR a v zemích SNS,
- SPNV navázala kontakty s Mezinárodní asociací pro podporu kultury, partnerskou nevládní organizací v RF, a spolu s ní připravila konkrétní projekty podpory česko-ruských kontaktů v oblasti turistiky a kultury;

na prezentaci české kultury v zahraničí:

- z iniciativy a za podpory SPNV se uskutečnilo turné dětského folklorního souboru Kamýček v Ruské federaci a Bělorusku a jeho účast na Mezinárodní soutěži dětských tanečních souborů v Moskvě, kde získal nejvyšší ocenění – Grand-prix,
- vystoupení vítězů festivalu *ARS POETICA – Puškinův památník* na Mezinárodním puškinském festivalu v Moskvě (oceněno titulem Laureát), a při zahájení Dnů české kultury v RF (ve spolupráci s Českou asociací rusistů a Velvyslanectvím ČR v RF),
- vystoupení delegace ČKR SPNV na Mezinárodním pěveckém televizním festivalu „Otčij dom“ v Doněcku – oceněné titulem Laureát;

v oblasti kultury – SPNV uspořádala:

- ve spolupráci s Divadlem Příbram *Mezinárodní přehlídka dětských pěveckých a tanečních souborů* z Běloruska, Bulharska, Slovenska, RF a ČR, které se představily publiku na devíti koncertech v pěti měsících ČR,
- regionální a celostátní přehlídka účastníků

festivalu *ARS POETICA – Puškin. památník*,

• koncerty

– koncerty ruských souborů, hostujících v ČR na pozvání SPNV, Ruského střediska vědy a kultury v Praze (RSVK) a partnerských měst, literárně hudební večery, výstavy a představení vlastních literárně hudebních pásem *Oněginovo putování po Čechách*, *Písničky frontového šoféra a Ruské romance*, a to v Brně, Chebu, Lounech, Ostravě, Praze, Příbrami, Rokycanech, Rožmitále pod Třemšínem a dalších městech ČR,

– u příležitosti křtu zpěvníku *Špalíček ukrajinských písní*, který v roce 2001 vydala ČKR SPNV za přispění MZV ČR,

– v rámci hudebního festivalu *Inspirace*, jehož cílem je přispět k navázání tvůrčích kontaktů, k propagaci a uvádění české tvorby v repertoáru zahraničních umělců se uskutečnila čtyři tvůrčí setkání zahraničních umělců (Kazachstán, RF) konaná za podpory MZV ČR,

– u příležitosti 57. výročí vítězství nad fašismem a 58. výročí karpatsko-dukelské operace v Praze a dalších místech ČR,

– u příležitosti 150. výročí úmrtí F. L. Čelakovského Koncert ruských lidových písní;

• prezentace publikací vydaných ČKR SPNV za podpory MZV ČR v roce 2001:

– *Děti stepní Hellady (Pražská škola ukrajinských emigrantských básníků)*, sestavila, předmluvu, literární medailony a studie napsala Alena Morávková,

– *Les duší (Antologie lotyšské poesie 19. a 20. století)*, sestavil, přeložil a úvodní studii opatřil Radegast Parolek;

• česko-ruský ples – ve spolupráci s Hospodářskou komorou ČR, Velvyslanectvím Ruské federace v ČR, Komorou pro hospodářské styky se SNS a ČAR;

v oblasti jazykové a vzdělávací – SPNV uspořádala:

• celorepublikový rusistický seminář v Lysé

nad Labem – ve spolupráci s ČAR,

• studentskou vědeckou konferenci mladých slavistů – ve spolupráci s Pedagogickou fakultou UK a ČAR,

• konverzační soutěž v ruském jazyce – ve spolupráci s ČAR,

• edukační pobyt pro děti českých krajanů žijících na Ukrajině – na základě účelové dotace MZV ČR;

v oblasti humanitární:

• ČKR ve spolupráci s OKR Frýdek-Místek, Karviná, Příbram, Šumperk, Ústí nad Orlicí a Vsetín uspořádala šest ozdravných pobytů pro děti krajanů z oblastí postižených černobylskou jadernou havárií z Ukrajiny (206 účastníků) a Běloruska (48 účastníků) – na základě účelové dotace Ministerstva zdravotnictví ČR,

• ČKR ve spolupráci s OKR Příbram a Ústí nad Orlicí uspořádala dva ozdravné pobyty pro 47 ukrajinských dětí z černobylské zóny (převážně z dětských domovů a sociálně nejpotřebnějších vrstev) za podpory sponzorů,

• ČKR ve spolupráci s OKR Šumperk a za podpory sponzorů uspořádala *Vánoční školu v přírodě* pro české děti z dětských domovů postižených srpnovými záplavami,

• organizace SPNV věnovaly pozornost účastníkům II. odboje a podílely se na péči o hroby a památníky osvoboditelů Československa ve II. světové válce;

v oblasti ediční a informační:

• za podpory MZV ČR byla vydána čtyři čísla informačního bulletinu *Zpravodaj ČKR* a dvě jeho tématické přílohy:

– *Pobaltské republiky* (souhrnné aktuální informace o Estonsku, Litvě a Lotyšsku),

– *Špalíček slovenských písní*;

• konala se pravidelná setkání představitelů organizačních jednotek SPNV v regionech, věnovaná:

– výměně zkušeností z činnosti, koordinaci a iniciování aktivit,

– informacím z oblasti působnosti SPNV,

– odborným přednáškám a tématickým diskusím – v řadě případů i za účasti hostů z partnerských organizací, příslušných městských zastupitelstev apod.

Aktivity ČKR SPNV v roce 2003

Společnost přátel národů východu v souladu se svým programovým prohlášením bude také v roce 2003 orientovat své aktivity na oblast kulturní a humanitární. Bude se podílet na vytváření podmínek pro rozvoj a navazování mezinárodních kontaktů regionů, měst a institucí zejména s partnery v Rusku, na Ukrajině, v Bělorusku, na Slovensku.

V roce 2003 se uskuteční akce u příležitosti 25. výročí letu ing. Vladimíra Remka do vesmíru, 60. výročí Stalingradské bitvy; u příležitosti 300. výročí založení Petrohradu se budou konat Dny Petrohradu v ČR. Budeme se podílet i na

akcích v rámci Měsíce česko – slovenské kulturní vzájemnosti. Připomeneme si 250. výročí narození Josefa Dobrovského, 170. výročí Josefa Jungmanna, 150. výročí prvního vydání Erbenovy Kytice a dále jubilea Jaroslava Haška (1883–1923), Konstantina Sergejeviče Stanislavského (1863–1938), Matveje Blantěra (1903–1988), Julia Fučíka (1903–1943), Sergeje Michalkova (*1913), Andreje Vozněsenského (*1933) a Jevgenije Jevtušenka (*1933).

Organizace Společnosti budou věnovat pozornost účastníkům II. odboje a podílet se na péči o hroby a památníky našich osvoboditelů.

LEDEN

- koncert – pravoslavné novoroční svátky – ve spolupráci s RSVK
- presentace sborníku Špalíček slovenských písní

ÚNOR

- koncert u příležitosti 60. výročí Stalingradské bitvy
- akce v Ruské federaci u příležitosti 25. výročí letu V. Remka do vesmíru
- vystoupení F. L. Čelakovský a Rusko pro Společnost Bří. Čapků v Moskvě

BŘEZEN

- akce v České republice u příležitosti 25. výročí letu V. Remka do vesmíru
- vědecká konference mladých rusistů – ve spolupráci s ČAR
- hostování souborů přijíždějících z RF na pozvání OKR Příbram
- program Čelakovský, Čechy a Gogol – ve spolupráci s OKR Praha 4

DUBEN

- konverzační soutěž v ruském jazyce – zabezpečení celostátního kola ve spolupráci s ČAR a MŠMT ČR
- Dny ruského jazyka
- regionální přehlídka XXXVII. ročníku festivalu ARS POETICA – Puškinův památník

KVĚTEN

- Celostátní přehlídka XXXVII. ročníku festivalu ARS POETICA – Puškinův památník
- koncerty k 58. výročí osvobození v Praze a dalších místech ČR

ČERVEN

- hostování souborů přijíždějících z RF na pozvání OKR Příbram

ČERVENEC

- vystoupení ruského divadelního souboru na Divadelním festivalu Evropských regionů v Hradci Králové – *součinnost při propagaci, event. při využití v dalších místech ČR*
- ozdravné pobyty dětí krajanů z oblastí postižených černobylskou havárií (červen–září) – *realizace grantu MZD ČR v pověřených OKR*
- ozdravné pobyty dětí z černobylské zóny (Bělorusko, RF, Ukrajina) realizované na základě sporských darů v pověřených OKR (červen–září)
- edukační pobyt pro děti krajanů z Ukrajiny – realizace grantu MZV ČR

SRPEN

- festivaly Jiráskův Hronov a Trstenický faun – *součinnost při zajištění ruského studiového divadla, propagaci, event. při jeho využití v dalších místech ČR*
- filmový festival Alexandra Chandžonkova v Doněcku – *součinnost při zajištění českých filmů a sestavení české delegace*

ZÁŘÍ

- mezinárodní presentace ARS POETICA

ŘÍJEN

- Dny Petrohradu v ČR
- 9. celostátní rusistický seminář v Lysé nad Labem – *zabezpečení ve spolupráci s ČAR*
- V. mezinárodní přehlídka dětských pěveckých a tanečních souborů v Příbrami a návaz-

V humanitární oblasti budeme nadále pořádat ozdravné pobyty pro děti postižené Černobylskou havárií (díky grantu Ministerstva zdravotnictví ČR), budeme se také snažit o získání prostředků od sponzorů k pořádání dalších ozdravných pobytů.

Společnost přátel národů východu bude též bilancovat činnost a zamýšlet se nad jejími dalšími perspektivami v souvislosti s přípravou Shromáždění delegátů.

I v roce 2003 se budeme ucházet o granty, vypisované státními orgány, nevládními institucemi, krajskými úřady a místními zastupitelstvy, budeme navazovat kontakty s dalšími partnery, včetně kulturních a vzdělávacích zařízení, knihoven, ale i s podnikateli.

né koncerty v dalších místech ČR – *ve spolupráci s OKR a Divadlem Příbram*

- Měsíc česko-slovenské kulturní vzájemnosti – *podíl na přípravě vybraných akcí ve spolupráci se slovenskými partnery*
- koncert k 59. výročí Karpatsko-dukelské operace a 60. výročí osvobození Kyjeva

LISTOPAD

- studentská vědecká konference mladých slavistů – *ve spolupráci s ČAR a PdF UK*
- hudební festival Otčij dom v Doněcku – *součinnost s MASK při sestavení programu a vybraní české delegace*

PROSINEC

- 3. česko-ruský ples – *ve spolupráci s Hospodářskou komorou ČR, Velvyslanectvím RF v ČR, Komorou pro hospodářské styky se SNS a ČAR*

PRŮBĚŽNĚ

- schůze České koordinační rady
- schůze výkonného výboru ČKR – dle potřeby (zpravidla 1x za dva měsíce)
- schůzky regionálních a oborových sekcí ČKR – dle potřeby
- vydávání Zpravodaje ČKR (minimálně 4 čísla + 2 přílohy)
- literární a hudební večery – zpravidla 1x měsíčně

Kalendářní plán bude doplňován o akce pořádané ve spolupráci s Mezinárodní asociací pro podporu kultury (MASK), Ruským střediskem vědy a kultury v Praze a dalšími partnery.

Mezinárodní puškinský festival

Literárně hudební kompozice básně Vladimíra Vysockého v podání studentky Ekogymnázia Praha Tamary Mergeščíkové byla hodnocena jako nejzajímavější vystoupení XXXVI. ročníku festivalu ARS POETICA – Puškinův památník. Připravily ho Vlasta Heuschneiderová a Světlana Kalousková, která společně s Tamarou a dalšími účastníky české delegace reprezentovala 17.–22. října 2002 naši republiku na IV. Mezinárodním Puškinském festivalu v Moskvě.

Kromě účasti na festivalu nás čekala ještě další

vystoupení, která předznamenávala Dny české kultury v Ruské federaci. Navíc měli Moskvané ještě v paměti úspěšné vystoupení K. Gotta a dalších českých hvězd v Kremlu a tak lepší „naložení na českou vlnu“ jsme si ani nemohli přát.

Z letiště nás auto našeho Velvyslanectví vezlo přímo na Univerzitu petrochemie na Vrabčí (dříve Leninské) Hory, kde již druhý den probíhal Puškinský festival. V naší delegaci, kterou vedl Jiří Klapka byla dále Irina Burcevaová, my s Tamarou a v Moskvě se k nám připojila vítězka slovenského Puškinova památníku Gabriela

Tkáčová. Cestou jsme se dozvěděli, že se Festivalu účastní studenti z celého Ruska – od Sachalinu po Petrozavodsk i zahraniční účastníci z 20 zemí.

Náš příjezd byl poněkud dramatický – než jsme si stačili uložit zavazadla ohlásila milice poplach: opusťte Univerzitu je zde bomba. Venku se nás však mile ujala paní prodávka a odvedla nás na tradičně bohatý ruský oběd ze kterého jsme jen díky taxi stihali vystoupení v prostorách Slovenského klubu. Zněly české, ruské, ale i slovenské písně, Jiří s Irinou se překonávali, nálada byla znamenitá a tak strhující,

(Pokračování na str. 8)

Letní ozdravné pobyty

(Pokračování ze str. 1)

úkoly pak kolektivy zkušených českých pracovníků, převážně již mladšího věku. Jejich činnost byla účastníky vysoce oceňována.

Všichni zahraniční účastníci byli po dobu pobytu v ČR pojištěni pro případ úrazu a náhlého onemocnění. Po příjezdu a před návratem domů byly všechny děti vyšetřeny lékařem; v Bukovanech byly vstupní a výstupní prohlídky navíc doplněny spirometrickým vyšetřením. Lékařské prohlídky potvrdily, že děti, které k nám přijely, pobyty skutečně potřebují.

Organizátoři za pomoci řady našich členů, partnerů a spolupracovníků (od místních úřadů přes různá občanská sdružení) proto věnovali maximální pozornost vytvoření co nejlepších podmínek pro přijíždějící děti – ozdravnému, vlastivědnému, sportovnímu rekreačnímu a oddechovému programu i kvalitní stravě. Důraz byl kladen na aktivní pobyt v přírodě, uskutečnily se výlety, koupání, rekreačně sportovní soutěže, hry apod. Prostor byl věnován i zdravotní osvětě. V Bukovanech byla navíc zajištěna možnost inhalací, v Horní Orlici možnost vodoléčby a masáží. Děti dostaly příležitost seznámit se s historickými památkami, muzei, knihovnami ad. kulturními zařízeními a s přírodními zajímavostmi. Deštivé dny či večery patřily videoprojekcím, výtvarné činnosti, zpěvu, nácviku českých písní, oblíbené byly diskotéky, práce s počítačem, jízda na koních i cyklistika.

Nezapomenutelné kouzlo měly koncerty, recitační vystoupení, výstavky kreseb, koláží, hliněných plastik atp., kterými se „černobylské“ děti představily místním občanům – brzy si získaly jejich přízeň a zcela neformálně se sblížily i se svými vrstevníky, s nimiž společně absolvovaly sportovní a společenské programy.

Každý z ozdravných pobytů navštívili představitelé ČKR SPNV a hlavní lékařský garant MUDr. Jiří Lázníčka. Organizátoři i účastníci potěšila též návštěva několika poslanců a senátorů Parlamentu ČR, krajských zastupitelů, představitelů Ministerstva zahraničních věcí ČR, radů Velvyslanectví Ukrajiny v ČR, přednosty Okresního úřadu v Ústí n/O., starostů měst, v nichž se pobyty konaly, a řady dalších hostů. Děti jim předvedly české písně a lidové tance, které se během tří týdnů naučily, besedovaly o svých zájmech a projevovaly spontánní přání pobyt v příštím roce opakovat.

V období, na něž byly připraveny poslední dva ozdravné pobyty a pobyt edukační, postihla ČR povodeň. Místa sice povodní postižena nebyla, ale přípravu pobytů komplikovalo státní úřady ukrajinských rodičů i ředitelů dětských domovů k vyslání dětí do ČR, neboť se obávali o jejich bezpečí, a to především s ohledem na vlastní zkušenosti s povodněmi, které Ukrajinu v nedávné minulosti několikrát postihly, i v důsledku neobjektivních informací ukrajinských sdělovacích prostředků o situaci v ČR. Skladba účastníků se proto do poslední chvíle měnila, pracovníci našeho Velvyslanectví na Ukrajině i představitelé SPNV v ČR nestačili odpovídat

Děkujeme sponzorům ozdravných pobytů

Adriana – výrobce těstovin, s. r. o., se sídlem v Litvli

Bajaděra, s. r. o., se sídlem v Praze

BKG & T, s. r. o., se sídlem v Praze

ČEZ, a. s., se sídlem v Praze

Exportní garanční a pojišťovací společnost, a. s., se sídlem v Praze

Chemopetrol, a. s., se sídlem v Litvínově

doc. dr. Oldřich Chronc, CSc., Praha

Jihočeská plynárenská, a. s., se sídlem v Českých Budějovicích

Město Příbram

Sdružení automobilových dopravců

Česmad Bohemia se sídlem v Praze

Sellier & Bellot, a. s., se sídlem ve Vlašimi

Sellier & Bellot Trade, a. s., se sídlem v Praze

Severočeské doly, a. s., se sídlem v Chomutově

Středočeská plynárenská, a. s., se sídlem v Praze

Unipetrol, a. s., se sídlem v Praze

Dětské ozdravné a edukační pobyty pořádané Společností přátel národů východu v roce 2002

místo konání pobytu	pověřená OKR	počet účastníků	termín konání
a) ozdravné pobyty dětí krajanů (účelová dotace Ministerstva zdravotnictví ČR)			
penzion Zátíší, Komorní Lhotka	Vsetín	42 dětí + 3 dospělí	10. 6.–1. 7. 2002
hotel Vlčí důl, Bludov	Šumperk	44 dětí + 4 dospělí	15. 6.–6. 7. 2002
chata U Čápů, Komorní Lhotka	Frýdek-Místek	42 dětí + 3 dospělí	3. 7.–24. 7. 2002
penzion Redeta, Karlovice	Karviná	42 dětí + 3 dospělí	4. 7.–25. 7. 2002
DOL Ch. Masarykové, Bukovany	Příbram	24 dětí + 2 dospělí	26. 7.–16. 8. 2002
rekreační zařízení ALFA, Horní Orlice	Ústí nad Orlicí	42 dětí + 3 dospělí	16. 8.–6. 9. 2002
b) ozdravné pobyty ukrajinských dětí (sponzorské dary českých subjektů)			
DOL Ch. Masarykové, Bukovany	Příbram	18 dětí + 1 dospělý	26. 7.–16. 8. 2002
rekreační zařízení ALFA, Horní Orlice	Ústí nad Orlicí	26 dětí + 2 dospělí	16. 8.–6. 9. 2002
c) vánoční škola v přírodě pro děti z dětských domovů (sponzorské dary českých subjektů)			
hotel Vlčí důl, Bludov	Šumperk	42 dětí + 8 dospělých	9. 12.–15. 12. 2002
		30 dětí + 4 dospělí	15. 12.–27. 12. 2002
d) edukační pobyt dětí krajanů z Ukrajiny (účelová dotace MZV ČR)			
DOL Ch. Masarykové, Bukovany	Příbram	41 dětí + 3 dospělí	18. 8.–8. 9. 2002
Celkem všechny pobyty	345 zahraničních a 84 domácích účastníků		

na telefonické dotazy ohledně situace u nás. Nakonec, po konzultaci a kladných stanoviscích přísl. orgánů jsme rozhodli realizovat pobyty v plánovaném rozsahu. Vydařily se k plné spokojenosti dětí i organizátorů – pouze program bylo nutno uzpůsobit situaci (např. zrušení plánovaných exkurzí v Praze).

Díky dobré připravenosti, operativně přijatým opatřením a maximálnímu úsilí všech, kdož pobyty připravovali, po celou dobu panovala mezi dětmi dobrá nálada i psychická pohoda. V průběhu žádného z pobytů nedošlo k mimořádné události. Rovněž kontroly provedené přísl. hygienickými stanicemi neshledaly závady.

Ozdravné pobyty se těšily zájmu sdělovacích prostředků i ČTK, o čemž svědčí šoty v ČT i místních kabelových televizích, několik relací Českého rozhlasu 2 a 7 i soukromých rozhlasových stanic, články v MF Dnes, Právu i regionálním tisku; pozornost pobytům věnovala letos i ukrajinská periodika.

Pobyty dětí českých krajanů i ukrajinských dětí žijících v oblastech postižených černobylskou havárií proběhly i v tomto roce v souladu se schválenými projekty a odborným programem. Přispěly k posílení organismu dětí a jejich imunitního systému, viditelně jim prospěly po stránce fyzické i psychické. Umožnily dětem získat řadu nových znalostí a dovedností, lépe poznat naši zemi, navázat nové kontakty a nová přátelství. To vše ČKR vede k tomu, že se uchází o obdobné granty ministerstev zdravotnictví a zahraničních věcí ČR i o podporu sponzorů také pro příští rok.

-luk-

K ozdravným pobytům napsali

Z dopisu ing. A. Fojtíka, chargé d'affaires Velvyslanectví ČR v Bělorusku:

Naše spolupráce má několikaletou tradici a s povděkem zaznamenáváme, že si nejen udržuje vysokou úroveň, ale má vzestupnou tendenci. To je obzvláště cenné s ohledem na skutečnost, že z obou stran je k ní přistupováno nad rámec běžných pracovních povinností a závazků.

Jsmo rádi, že především běloruská strana, jako cílový příjemce našeho snažení, může být a je velmi spokojená s péčí, která je udělována českými hostiteli dětem z černobylské zóny po celou dobu jejich pobytu u nás. Předejte, prosím, naše upřímné poděkování rovněž panu ing. Karlu Janičkovi a celému kolektivu spolupracovníků za tu práci, kterou každoročně nezištně v Bludově vykonávají. Tím nejlepším způsobem tak v praxi šíří pověst, dobré jméno, vstřícnost a pohostinnost českých lidí za hranicemi naší vlasti. Jejich úsilí je skutečnou veřejnou diplomacií v tom nejlepším slova smyslu.

Jsem opravdu rád, že mohu s Vaší Společností spolupracovat a jsem přesvědčen, že naše spolupráce zapustila hluboké kořeny, které překojí roky.

Z dopisu ing. Zdeňka Vojíře, místopředsedy Senátu Parlamentu ČR:

Již tradičně organizuje Společnost přátel národů východu ozdravné pobyty pro děti z Ukrajiny z oblastí zasažených následky havárie černobylské jaderné elektrárny. Účastní se především děti Volyňských Čechů. V posledních letech se pobyty uskutečňují v zařízení Dětské ozdravovny Ch. Masarykové v Bukovanech na Příbramsku v krásném prostředí jezera Orlické přehrady. V letošním roce byl jejich pobyt silně ovlivněn počasím. Nic to však nezměnilo na jejich dobré náladě a spokojenosti. Měl jsem příležitost se s nimi spolu s dalšími hosty setkat. Zářily radostí a spokojeností. Hostům zazpívaly české a ukrajinské písně a předaly drobné dárčky.

Organizace těchto ozdravných pobytů je nejen užitečnou humanitární akcí, ale významně přispívá ke sblížení národů na dlouhá léta.

Z dopisu Serhije Ustyče, mimořádného a zplnomocněného velvyslance Ukrajiny v ČR:

Dovolte, abych Vám srdečně poděkoval za Vaši obětavou práci v organizaci ozdravných pobytů ukrajinských dětí v České republice v letošním roce.

Chtěl bych také obzvlášť poděkovat všem sponzorům těchto akcí za jejich pochopení a velkorysost.

Děkuji rovněž orgánům místní státní správy, vedení a personálu těchto táborů. Jejich přátel-

ský vztah a skvělé podmínky pobytu budou pro ukrajinské děti nejkrásnější vzpomínkou na Českou republiku.

Jsem přesvědčen, že kontakty ukrajinských a českých dětí navázané během pobytu budou zárukou dalšího prohlubování spolupráce mezi našimi státy a národy ve smyslu přátelství a partnerství.

Z dopisu Karla Štindla, velvyslance České republiky na Ukrajině:

Všechny děti, které se zúčastnily Vašich ozdravných pobytů vzpomínají na bezvadnou atmosféru a zážitky v těchto táborech. Díky Vám, že Vám tento problém není lhostejný, se již několik let ozdravují děti českých krajanů

Beseda s T. Lukavským v Bukovanech.

a také další ukrajinské děti ze sociálně slabších vrstev. Je to skutečně záslužná práce.

Ukrajina koncem v roce 2002 vykazovala 3 331 176 lidí, kteří nesou následky černobylské katastrofy. Z toho je 1 242 000 dětí. Doufám, že se Vám i do budoucna podaří získat pro tyto humanitní cíle podporu Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva zahraničních věcí a také sponzorů. Jménem těchto dětí Vám upřímně děkuji a přeji hodně zdaru v další činnosti.

Společnost přátel národů východu opět pozvala děti mezi nás

I letos ožila zátoka u Bukovan dětským smíchem. Už po čtvrté sem dorazilo 42 dětí z Ukrajiny, aby nabralo nové síly v prostředí, které jim pomáhá ozdravit jejich zkoušený organismus. Jsou to děti Volyňských Čechů a děti, které sem poslalo Centrum sociální psychologické rehabi-

litace pro Černobylskou havárii. To se snaží řešit psychologické i materiální problémy lidí z černobylské zóny, pomáhá lidem s onkologickými problémy, s nemocemi štítné žlázy, učí je přežívat v extrémních situacích, učí je žít v souladu s přírodou. Potomci Volyňských Čechů se zase snaží uchovat si jazyk svých prarodičů, většina z nich česky rozumí, někteří i česky mluví. Nejsnáze se asi uchovávají české písně, znají nejen ty moderní, ale i lidové a v českých krojích jim to moc sluší. Prostě se snaží poznávat českou kulturu. Z Bukovan vyjíždějí na výlety, samozřejmě, že neopominuli Prahu, ale navštívili i Milín, Příbram, Rožmitál s Brdským památníkem. V Rožmitále, v areálu koupaliště se chystaly soutěže s dětmi z léčebny Bukovany a dětmi z Rožmitálu. Jenže počasí se zbláznilo a z hřiště v tu chvíli udělalo druhý rybník, takže zůstalo pouze u pečených špekáčků a poslechu senzační dívčí skupiny Lentil Kiss ze Strakonice.

Ta svým temperamentem i skladbou písní odpovídala věkové skupině svých posluchačů a dokázala je opravdu pobavit.

Vedoucí delegace Viktor (s typickým českým příjmením Veselý, ačkoliv je od Kyjeva) tvrdí, že je jim všem tady fajn. Paní Ludmila Plotnikova si sice povzdechla, že celá ta skupina Volyňských Čechů, je to 60 rodin, už nemá kde se scházet, všichni chtějí za pronájmy moc peněz, ale do bytů některého z nich se jich občas pár naskládá. Paní Larysa Vološyna, která působí jako psycholožka, zase vyjadřuje za všechny opravdový srdečný dík za poskytnutou pomoc Společnosti přátel národů východu, české vládě, starostům města Rožmitál a Příbramě, řediteli léčebny z Bukovan a všem sponzorům. Mimochodem o to, aby bylo při hrách co zakousnout, se tentokrát postarala Hypernova Příbram, za což má také jejich srdečný dík.

*Převzato z Periskopu, soukromých novin Příbramska, č. 32/2002 – kráceno
(Pokračování na str. 6)*

Děkujeme vsetínské OKR

Jsme skupina dětí Volyňských Čechů z černo-
bylské zóny na Ukrajině. Nacházíme se na
ozdravném pobytu v České republice – v re-
kreačním zařízení Zátíší v Komorní Lhotce.

Během pobytu jsme byli na těchto výletech:
hora Javorový, na kterou jsme vyjeli lanovkou,
hora Godula, skanzen v Rožnově pod Radhoš-
tém, město Frýdek-Místek (navštívili jsme i su-
permarket TESCO), památky města Český
Těšín, město Trinec (koupání v bazénu), obec
Hnojník – s návštěvou zdejší školy.

Uskutečnila se řada sportovních a dalších
soutěží. Jejich vítězové obdrželi od paní Evy
Mořkovské diplomy a ceny. Děti velice zaujala
i myslivecká slavnost, přednáška Jana Herce
o zvláštěnostech české myslivecké kultury.
Uskutečnila se výstavka dětských kreseb a vý-
robků. Téměř každý večer byly diskotéky. Jed-
nou týdně se děti sešly u táborového ohně, kde
opékaly špekáčky a zpívaly písně. V průběhu
pobytu děti připravily pod vedením Jana Herce
komponovaný program, se kterým se představi-
ly zástupcům Velvyslanectví Ukrajiny v ČR
a místopředsedovi Společnosti přátel národů
východu Tomáši Lukavskému. Děti zazpívaly
české písně, které se zde naučily, zazněly verše
T. Ševčenka i ukrajinské písně.

Během ozdravného pobytu děti načerpaly
nové síly, díky zdravému horskému vzduchu –
ekologicky čistému prostředí, plnohodnotné
stravě i láskyplné péči.

Jménem celé skupiny děkuji všem, kteří pro
nás připravili tento krásný pobyt v České repub-
lice a postarali se pro nás o nezapomenutelné
zážitky. Věříme, že napřesrok budeme moci při-
jet opět.

*z příspěvku Jeleny Gajdalovič, vedoucí skupi-
ny dětí krajanů*

Děti od Černobylu tráví část léta na severu Moravy

Pobyt dětí z oblasti Černobylu má v ČR již té-
měř 12letou tradici. Nyní našly děti ve věku 8 až
15 let dočasný domov v léčebně v Karlovicích
na Bruntálsku. *Vše je organizováno přes karvin-
skou organizaci Společnosti přátel národů vý-
chodu, která tyto pobyty připravuje ve
spolupráci s dalšími pěti organizacemi. Musím
ocenit zájem některých obcí, které nám pomá-
hají a umožňují dětem poznat zajímavé věci,*
řekla Právu Anna Martinková z Karviné, nyní
učitelka v důchodu.

Děti v prvních dnech pobytu, který mají na-
plánovaný na 21 dní, navštívily například sklár-
nu ve Vrbně pod Pradědem, zajely se podívat do
Velkých Losin, do zotavovny Bludov, či do
Světél Hory. Přestože se utábořily na Bruntál-
sku, nebyl pro ně i jejich opatrovatele žádný
problém přemístit se například do Karviné. Zde
je čekalo nespoutané řádění ve vodách krytého
bazénu. Další atrakce pro ně ještě organizátoři
pobytu připravili, mimo jiné i výlet na Praděd.

Skupinu volyňských Čechů vede 24letý Igor
Stanislav Marek, který je povoláním rovněž
učitel. Do ČR začal jezdit také jako dítě a nyní
sem přijíždí s žáky na prázdniny již pravidelně.
Sever Moravy je však pro něj něčím novým,
protože v předešlých letech trávil prázdniny na-
příklad u Příbrami.

*Máte zde překrásnou přírodu. Fascinují mne
zejména vaše hory. My máme také hezkou příro-
du, ale spíše rovinatou,* posteskl si Marek. Děti
od Černobylu jsou podle něj moc vděčné a víta-
jí vše, co pro ně děláme. Líbí se jim hry, soutěže
i písničky. Samy se pak také chtějí předvést, že
již něco umějí. Výlety do okolí Karlovic jsou
pro ně doslova zážitkem. *Ve sklárně ve Vrbně to
bylo něco překrásného,* nechal se slyšet Marek.

První dny po příjezdu na sever Moravy se
dětem trochu stýskalo po domově. Záhy však
v návalu zábavy a výletů na stesk zapoměly.
A jako vše jednou skončí, přijde i den, kdy poje-
dou domů. Již nyní se většina shání po dárcích,
aby obšťastnila své nejbližší a nejmilejší. A to
i přesto, že penězi děti moc neoplývají. Igor
Marek také přiznal, že český duch v Malinovce,
odkud pochází, stále žije. Pořád tady vaří něja-
ká tradiční česká jídla, svátkem je pak příprava
knedlíků. *Pobyty u vás nás v mnohém obohacu-
jí. Můžu přivést třeba nové recepty vaší kuchy-
ně, nové písničky,* dodal s tím, že v jeho vesnici
již byl dvakrát pravý český bál a vzniklo zde
i české divadlo. Volyňští Češi jednoduše na
svou pravlast nezapomínají.

*Ivan Trnka
převzato z Práva (18. 7. 2002) – kráceno*

Ukrajinské děti v Horní Orlici

Především je potřeba ocenit zdařile vybrané
místo pro ozdravný pobyt, krásně zapadající do
okolní přírody. Hory, les, čistý vzduch – to samo
o sobě působí blahodárně, zejména ve srovnání
s znečištěným městským ovzduším, v němž ži-
jeme. Každé ráno pocítujeme zvláštní svěžest
prostoupenou vůní lesa a zurčením horských
potůčků. Bylo to překrásné!

V průběhu celého pobytu byly děti výborně
zaopatřeny pestrou, vyváženou stravou, podá-
vanou 6x denně. Jídelniček tvořila výborná
a chutně připravená národní a evropská jídla;
děti jedly s chutí. Program ozdravného pobytu
byl zaměřen na rozvoj dětského myšlení, tvořiv-
osti, paměti a také na fyzický rozvoj. Děti měly
možnost věnovat se nejrůznějším druhům spor-
tů, účastnily se různých sportovních utkání,
soutěží, turnajů a sportovních dnů.

Během pobytu v České republice měly děti
připravenou řadu exkurzí a výletů za historický-
mi památkami. Přišly do styku s historií české-
ho národa, poznaly mnohé z jeho kultury. Po
návštěvě zámku Úsov, javoříčských jeskyní,
Hradce Králové, Prachovských skal, Zemské
brány, Českého ráje, přehrady v Ústí nad Orlicí
a dalších zůstaly v dětech překrásné vzpomínky
a spolu s nimi si domů odvezou i lásku k české
zemi.

Za vynikající organizaci ozdravného a kul-
turního programu jsme hluboce vděční panu
Milanu Bouškovi, který udělal mnoho pro to,
aby se pobyt v areálu ALFA na dlouho vryl do
paměti. Slova poděkování patří také ostatním
českým vedoucím a České koordinační radě
Společnosti přátel národů východu.

Jsme přesvědčeni, že pobyt v Horní Orlici
pomůže zlepšit zdraví dětí žijících na území po-
stíženém následky černobylské katastrofy. Čis-
tý vzduch, ekologicky čisté potraviny a dobrota
lidí – to je nejlepší lék na zlepšení zdraví.

*Tatjana Soška, vedoucí skupiny dětí vyslaných
Černobylským programem OSN na Ukrajině*

Nadšení dětí z Ukrajiny

V závěru letošních prázdnin se uskutečnil
v Dětské odborné léčebně v Bukovanech edu-
kační pobyt dětí krajanů z Ukrajiny. V pestrém
třítýdenním programu nechyběly ani vzájemné
sportovní soutěže s dětmi z bukovanské léčeb-
ny, které vyvrcholily volbou Miss Ukrajiny za
účasti zástupce velvyslanectví. Bohatý pro-
gram byl i mimo tábor, velmi ochotě ho přípra-
vili starostové z Rožmitálu, Milína a Příbrami.
Zvláště zaujal koncert v kostele ve Starém Rož-
mitálu. Příjemné překvapení čekalo na 300
žáků v milínské škole. Po uvítání starostou ing.
Neklem a ředitelem p. Novotným následovalo
vystoupení souboru dětí z Ukrajiny. Byla mezi
nimi část členů a především sólistka souboru
Bohemia Melitopol Kateřina Dvořáková, která
s dětmi nacvičila velice pěkný program. V jejím
sólovém podání zazněla naše hymna a další če-
ské písně: *My jsme muzikanti, Kdo je kamarád,*
Tancuj, tancuj a další. Velice pěknou choreogra-
fii měly písně ukrajinské.

Překvapení čekalo i při návštěvě Památníku
Ant. Dvořáka ve Vysoké, kde 5 děvčat zahrálo
poměrně náročné skladby na piano.

Všem dětem se celý pobyt velice líbil. Pře-
kvapil zájem dětí českých krajanů o možnost
dále se zdokonalovat v jazyce jejich předků
i v naší historii a současnosti. Spokojeny byly
i vedoucí Natálie Celousová, Lenka Kovalová
a Kateřina Dvořáková. Jejich jména a český pů-
vod rodičů není třeba připomínat. *Karel Felt
Převzato z Periskopu, soukromých novin Pří-
bramska, č. 3/2002 – kráceno*

Děti krajanů v Komorní Lhotce

Ozdravného pobytu v chatě U Čápů v Komorní
Lhotce se zúčastnily děti ze sociálně málo nebo
skoro nezajištěných rodin. Ve čtyřech případech
šlo o úplné sirotky a v jedenácti případech o polo-
sirotky. Tento stav potvrzovala i velice skromná
vybavenost dětí a nízké nebo žádné kapesné. Pro
děti proto OKR SPNV zajistila vhodné starší ob-
lečení a obutí a evangelická církev finanční dary.

Program byl pestrý a orientován byl do oblas-
tí sportu, turistiky, poznávání české přírody, kul-

tury a historie. Zařazeny byly výlety do Českého Těšína, Frýdku-Místku, Třince, na Macochu, na hory Godula, Javorový, Kotař. Uskutečnilo se několik výšlapů po okolí mimo jiné s cílem získat inspiraci pro výtvarné zachycení místní krajiny. Proběhlo několik fotbalových utkání s dětmi z Polska i s místními žákovskými družstvy. Tradičně se uskutečnil i Den české myslivosti, který večer vyvrcholil symbolickým pasováním na myslivce – vše za zvuků loveckých famfár a plápolání ohně.

Ve večerních hodinách, zpravidla před diskotékou, jsme nacvičovali program pro příležitostná vystoupení. Děti vystupovaly rády a úspěšně. Vystoupení v Domě duchodců se zúčastnilo přes 150 zdejších obyvatel a jejich rodinných příslušníků, kteří za nimi přijeli na návštěvu. Za doprovodu hudebníků z křesťanského sboru se děti představily zástupcům Slezské církve evangelické ve zdejším Evangelickém kulturním domě. Po několika koncertech byly děti známé v širokém okolí.

Na pozvání místního sboru dobrovolných hasičů jsme se zúčastnili oslav 100. výročí jeho trvání. Děti se seznámily s požární technikou od ručních stříkaček až po moderní protipožární soupravy a zúčastnily se také cvičení požárních sborů.

Hledání pokladu Beskyd.

Velkým zážitkem byly pro děti i tradiční srnčí hody, kde ochutnaly „lovecký rejber“ a s místními dětmi se zúčastnily různých her, které pro ně připravilo myslivecké sdružení.

Nedlouho před odjezdem přijela za dětmi folk-country skupina z Frýdku-Místku. Její členové zahráli a zazpívali dětem české lidové i žánrové písně a k překvapení všech – i dvě ukrajinské country písně. Bylo to velice příjem-

né. A i když většina dětí tento žánr neznala, velice se jim líbil a spontánně se připojily ke zpěvu.

Právě dobrodružství zažily děti při večerním sešlapu z lomu Godula, kde jim horolezecký oddíl nachystal ukázky svého umění. Do chaty U Čápů se vracely po setmění, pouze za svitu měsíce a v doprovodu „lesních vil a zbojníků Ondráše a Juráše“.

z příspěvku Jana Herce, OKR Frýdek-Místek

Mezinárodní festival písní v Doněcku

Velmi mne potěšila nabídka prezidenta Mezinárodní asociace podpory kultury Igora Čerkasova na moderování písňového festivalu v Doněcku a snad ještě více pozvání do soutěže pro našeho interpreta. Po konzultaci na Ministerstvu kultury ČR a po vyslechnutí nahrávek vítězných vystoupení z minulých ročníků, jsme oslovili herce a šansoniera Petra Butka, který si pro svoje vystoupení nechal přeložit do ruštiny písně Jiřího Bulise a Jaroslava Jakoubka. Přebásnění se ujal oblíbený ukrajinský básník žijící v Praze Alexandr Zlenko, který s Petrem dopíloval i výslovnost, společnost Alta pomohla s letenkami a po přestupu v Kyjevě jsme vystupovali do noční metelice na přízračně osvětleném letišti v Doněcku. Že se mu říká město růží se nám vybavilo hned v letištní hale, kde nás uvítali organizátoři festivalu s ohromnými kyticemi. Následovalo přijetí a slavnostní večeře, na které nás osobně přivítala ředitelka festivalu Taťána Omelčenko, půlnoční procházka zasněženým a zajímavě osvětleným Doněckem, ráno pak vítání s Igorem a Táňou Čerkasovými a setkání po letech s legendami sovětské populární hudby, skladatelkou Alexandrou Pachmutovovou a jejím manželem, básníkem Nikolajem Dobronravovem a generálka v Divadle opery. Scéně divadla velikostí srovnatelném s pražskou Státní operou, vévodil nápis Mezinárodní televizní festival – soutěž lyrické písně „Rodný dům“, velké revuální schodiště a nápaditá, blýskavá dekorace. Poněkud zmatečný a patřičně nervózní režisér festivalu mne se-

známil s mojí ukrajinskou kolegyní, půvabnou moderátorkou Táňou Sajenko a nemyslně dlouho cvičil nástupy a odchody ze scény, až na našeho Petra nevyšel čas alespoň ke krátké zkoušce. Televizní čas je neúprosný a tak úderem patnácté se rozsvěčují kamery a začíná čtyřhodinový písňový maraton v přímém přenosu. Famózní zahájení s velkým baletním číslem do kterého v plných reflektorech scházíme s Táňou po schodišti doprostřed scény. Vystoupení střídá vystoupení, o každém by se dalo říci něco pěkného – krásné, většinou kantilénové velké hlasy, krásní lidé. Charakter písní je neza měnitelně východoslovanský. A to je také cílem festivalu – proti amerikanizaci kultury podporovat tvorbu a interpretaci populární hudby národní.

Vystoupení Petra Butka se setkává s úspěchem – píseň je svým šansonovým charakterem odlišná od ostatních a její tragikomická interpretace s lehkým nadhledem je srozumitelná a blízká zejména mladým. Přehlídka končí velkolepě – hřmí hudba, balet dělá velké finále a fontány ohňostrojů na scéně chrlí zlatý déšť. Následuje setkání s představiteli hostitelského města, primátory dalších ukrajinských a ruských měst, kteří přijeli podpořit své zpěváky, s hudebními skladateli, básníky, členy poroty, organizátory a sponzory. V centru pozornosti jsou Alexandra Pachmutovová a Igor Čerkasov, řada primátorů pronáší hudební přpitky a dlužno říci, že všichni velmi dobře a citlivě zpívají. Nemůžeme odmítnout ani pozvání

mladých interpretů se kterými dlouho a bouřlivě muzicírujeme.

Na druhý den se scénář opakuje – beseda s porotou, generálka a galakonzert s vyhlášením vítězů. Teď jsem zase trochu nervózní já – nemám scénář a to co budu říkat ze scény se prý budu dozvídat až těsně před každým vystupem. Uklidňuje mne, že kolegyně Táňa je na tom stejně, pouze s tím rozdílem, že moderuje ve své mateřštině. Navíc se nám tentokrát s Petrem podařilo zkusit si společnou píseň při generální zkoušce na jevišti. A pak se zase rozsvěčují kamery, přitánčí baletní soubor a my sestupujeme na jeviště. Zpívají hosté festivalu, vyhlašují se nominace v jednotlivých kategoriích – Mladé hlasy – (do 15 let), Zpěváci-solisté, Soubory a dueta a skladatelé v kategorii Píseň „Rodného domu“. Náš Petr je poctěn titulem laureáta a rovněž naši nejsympatičtější přátelé odcházejí ze scény s oceněním. Galakonzert vrcholí znamenitým recitálem Alexandry Pachmutovové, spontánním zpěvem publika, baletem, děkovačkou s ohromnými kyticemi a něčím co se může stát snad je v Doněcku – s růžovým deštěm. Abych upřesnil – ten déšť byl také žlutý „bílý i červený – ze stropu na nás pršely miliony lístků růží... a do toho hudba, aplaus, vůně – bylo to velmi působivé.

Před odjezdem jsme ještě stačili navštívit přeprstý doněcký trh a restauraci U Švejka s dobrým pivem, kde jsme dohodli s doněckými organizátory účast delegace našich filmařů na letním Filmovém festivalu, vystoupení vítězných pěvců v Čechách a našich zase v Doněcku.

Abychom o sobě více věděli – musíme se více vídat, přátelé.

J. Klapka

ARS POETICA

Puškinův památník 2002–2003

XXXVII. ročník

Doporučení k organizování festivalu

I. Cíl festivalu

Prostřednictvím přehlídek uměleckého přednesu ruské poezie, prózy a písní přispívat k poznávání ruské kultury a umění.

II. Pořadatelé festivalu

Společnost přátel národů východu, Česká asociace rusistů, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo kultury ČR.

III. Účastníci festivalu

Na přehlídkách „ARS POETICA – Puškinův památník“ mohou vystoupit žáci ZŠ, studenti učilišť, středních a vysokých škol.

IV. Obecné zásady

1. Program je přednesen zpravidla v jazyce ruském. Pokud účastník nestuduje ruštinu, může být text ruský písničím autora přednesen v jiném jazyce. Do celostátní přehlídky postupují pouze vystoupení v ruském jazyce.
2. Účastníci neopakují program, s nímž vystoupili v minulých ročnících.
3. Pořadí vystoupení určuje organizační výbor.
4. Délka vystoupení v kategoriích jednotlivců (i duo, trio) do 7 minut, kolektivů do 10 minut.

V. Oblasti vystoupení

A. Oblast slovního projevu:

přednes poezie, prózy, dramatické scénky, pásma a montáže, ve kterých převládá mluvené slovo

1. žáci ZŠ a) 1.–9. roč. – sólová recitace
2. žáci ZŠ 1.–9. roč. – kolektiv do 10 členů
3. studenti SŠ, SOU, VŠ – sólová recitace
4. studenti SŠ, SOU, VŠ – kolektiv do 10 členů

B. Oblast hudebního projevu:

zpěv – sólo, duo, trio – písně, árie apod., pásma a montáže, ve kterých převládá zpěv

5. žáci ZŠ a) 1.–9. roč. – sólo, duo, trio
6. studenti SŠ, SOU, VŠ – sólo, duo, trio

C. Oblast slovního i hudebního projevu:

absolventi VŠ

Interpreta(y) doprovází dospělá osoba, která vystoupení připravila. Hudební doprovod (u obou soutěžních oblastí) tvoří maximálně tři osoby.

VI. Termíny konání přehlídek

- okresní – do konce února 2003
- regionální – do konce března 2003
- celostátní – 16. května 2003
- mezinárodní prezentace – září až říjen 2003

VII. Průběh festivalu

Okresní a regionální přehlídky

Okresní koordinační rady SPNV, event. regionální výbory ČAR soustředí a zorganizují okresní či regionální přehlídky. Jmenují umělecky i jazykově kvalifikované odborné poradce. Po ukončení okresní či regionální přehlídky odešle příslušná OKR SPNV nebo RV ČAR přihlášku reprezentantů okresu či regionu do celostátní přehlídky – ČKR SPNV, V závěti 4, 170 00 Praha 7 (nejvýše 8 vystoupení).

Mezinárodní přehlídka a prezentace

Výběr účastníků provede porota celostátní přehlídky s přihlédnutím k dramaturgickému pojetí mezinárodní přehlídky a prezentace.

VIII. Při výběru vystoupení sledují odborní poradci

- volbu textu vzhledem k možnostem recitátora a pojetí textové předlohy,
 - jazykovou úroveň – přízvuk, výslovnost, intonaci,
 - umělecké ztvárnění – emocionální stránku výkonu, fantazijní předpoklady a představivost,
 - technické ztvárnění – znalost textu a jeho členění, rytmus a dynamiku výkonu, pohybovou kulturu a mimiku, délku vystoupení,
 - celkový dojem z vystoupení – působivost projevu, originalita výkonu, osobitost interpreta,
 - po skončení přehlídky sestaví poradci **závěrečnou zprávu**, kde uvedou
 - místo a termín konání přehlídky,
 - jména odborných poradců,
 - počet účastníků, jména reprezentantů okresu nebo regionu s přesnou adresou školy a bydliště, jejich umístění, repertoár, se kterým zvítězili,
 - jméno a adresu osoby, která účastníka připravila.
- Sdělí svá stanoviska a uvedou zvláštnosti, jež se v průběhu přehlídky vyskytly. Zprávu prostřednictvím příslušných OKR SPNV nebo ČAR zašlou České koordinační radě.
- Odborní poradci v závěru přehlídky posoudí jednotlivá vystoupení za účasti interpretů a jejich pedagogů.

Mezinárodní puškinský...

(Pokračování ze str. 3)

že po oficiální části programu si diváci půjčovali kytaru a hráli nám, a zpívali, většinou výborně, písně ruských bardů.

Nazítří nás čekala prohlídka kremelských pokladů – nádherné brilantové šperky, carská koruna, skvostné kočáry, koncert účastníků Festivalu a porada s režisérem Jelaginem o našem vystoupení na Puškinském bálu. Vzhledem k dramaturgii programu, bylo třeba zařadit vystoupení vycházející z Puškinova díla, se kterým jsme ovšem nepočítali. A před námi pouze jeden večer, jedno dopoledne, generálka už ve dvanáct hodin – a ty dlouhé přejezdy. Když jsme přijeli na naše velvyslanectví, vyžádal si Jiří hodinu času a poté nás seznámil s netradiční koncepcí hudebně-dramatické montáže z Evžena Oněgina. V tvůrčí atmosféře jsme s Tamarou přidaly pár nápadů a byly zvědavý jak se celé bude líbit vybranému publiku. Na druhý den večer plní očekávání vcházíme do slavnostně vyzdobeného Puškinova muzea. Ceremoniář v livree ohlašuje příchod naší delegace a my vcházíme do sálu, kde to jen vře – dámy a dívky ve stylových róbach i módních toaletách, pánové ve fracích i do-

bových uniformách. Jsme slavnostně usazeni a začíná nádherný večer. Vystoupení filharmonie se střídá s recitací, divadelní miniatuury s baletem a posléze je vše přerušeno pozváním na taneční parket. Nadchly mne dobové tance-Trik-trak, Ručejok a zejména tanec, kdy sedící dívky přijdou mládenci pozvat k tanci, ona jednomu dá růži a s druhým jde tančit. Ten s růží si sedne a čeká. Přijdou dívky, vše se dále opakuje s větším počtem uchazečů. Taneční série končí, vracíme se k jevišti na které vystupují Tamara a Jiří a před našima očima se znovu odvíjí známý příběh Taťány a Oněgina, jenže retrospektivně.

Rusko-české pásmo má velký úspěch – diváci vstávají z křesel a volají bravo. Po koncertu jsme pozváni na malý raut za účasti představitelů Univerzity, Magistrátu města Moskvy a sponzorů. Na naší adresu se pronášejí hezká slova, jsou nám předány diplomy, Tamara má titul laureáta, a nejslavnější přípitek s holdem české rusistice a slovanským vztahům pronáší naše milá doc. Irina Ušakovová, jejíž laskavou péčí byl prosvětlen celý náš pobyt.

Byly to pro nás nevšední, srdečné dny – setkání s entuziasty na katedře ruského jazyka Univerzity petrochemie, nezapomenutelné zážitky z návštěvy otevření divadelní sezóny v Domě herce na Arbatu, reakce diváků při našem vystoupení v tzv. České škole, kde se ruští studenti učí češtinu i pozornost, kterou nám věnoval kulturní atašé dr. Zdeněk Okůnek.

Naše cesta se uskutečnila zejména díky podpoře Ministerstva kultury ČR a Československých aerolinií a my si z ní odnášíme vědomí o lidské, slovanské soudržnosti, o nesmrtelnosti poezie a o její potřebě v dnešním uspěchaném světě. Věříme, že i v příštím roce přidají noví vítězové festivalu ARS POETICA – Puškinův památník k našim dojmům, neméně krásné dojmy svoje.

Světlana Kalousková